A°. 1855.

ROTTERDAMSCHE COURANT.

MAANDAG 12 FEBRUARIJ.

BUITENLAND.

LONDEN den 9 februarij.

H. M. hield eergisteren op het kasteel van Windsor een kapittel der orde van den Kousenband, waar *George*, graaf van *Carlisle*, *Francis*, graaf van *Ellesmere*, en *George*, graaf van *Aberdeen*, door haar, met al de gebruikelijke plegtigheden, tot ridders dier orde geslagen werden. De onderscheidende eer, den nu afgetreden eersten Minister in dit oogenblik door de Souverein bewezen, geeft sommigen stof tot bittere aanmerkingen, maar anderen verblijden zich dat zij dus openlijk de eerlijke bedoelingen van dien Staatsman en de talrijke door hem aan zijn Land bewezene diensten erkend heeft.

Gisteren hield H. M. een Geheimen Raad op het kasteel van Windsor.

— Lord *Panmure*, de nieuwe minister van oorlog, heeft den heer *G. Dalhousie Ramsay* tot zijnen bijzonderen secretaris benoemd. De postmeester-generaal burggraaf *Canning* zal denkelijk deel van het nieuwe Kabinet uitmaken.

— Behalve de betrekkelijk geringe verandering die het Ministerie ondergaan heeft, maakt de hevige uitval van sir *C. Napier* tegen den eersten Lord der Admiraliteit, aan den vroeger vermelden maaltijd bij den Lord-Maire, het onderwerp van alle gesprekken uit. Wel wist iedereen dat de grijze vlootvoogd zeer vertoornd was, maar op eene zoodanige beschuldigende uitbarsting was toch niemand voorbereid. Het eenige wat den Admiraal nu schijnt over te blijven is een beroep op een krijgsraad, om te vragen dat zijn gedrag onderzocht en beoordeeld werde. Velen zijn van gevoelen, dat sir *C. Napier* verstandig gehandeld heeft door de vloot te sparen, maar dat de Regering verkeerd gedaan heeft door hem voor eene expeditie uit te kiezen die blijkbaar boven zijne krachten was, en door zich niet in tijds op eene soort van oorlogvoering te hebben voorbereid, bij welke de schepen van groot kaliber gebleken zijn nagenoeg nutteloos te wezen.

— De Bisschop van Londen heeft de geestelijken in zijn Bisdom bij [illegible] uitgenoodigd om op den derden zondag in de Vasten hunne parochianen in het vereenigd gebed voor het behoud en het wel slagen der Engelsche legers en vloten en voor de spoedige herstelling van den vrede voor te gaan.

— De hertog van *Newcastle* heeft andermaal eene depêche van lord *Raglan* bekend gemaakt, welke den 23 januarij voor Sebastopol afgezonden en van dezen inhoud is:

„Mylord Hertog! In ons front is niets belangrijks voorgevallen, maar de vijand heeft zijn vuur op onzen linkervleugel van attaque geopend en de heer *Spalding*, een knap jong mensch, onder-stuurman op Hr. Ms. schip *London*, die met het bestuur der batterij was belast, werd ongelukkigerwijze vooreergisteren door een kogel gedood. Zijn verlies wordt diep betreurd. Ik voeg hierbij de lijst der gesneuvelden en gewonden tot 21 dezer. Het weder is zachter geworden, maar de grond verkeert nog in een jammerlijken staat, ten gevolge der gesmolten sneeuw. Het leger is goed van warme kleedingstukken voorzien, en indien het commissariaat even goed van verkoetmiddelen voorzien ware en de hutten op eenmaal konden worden aangevoerd, dan zou er geene andere oorzaak van lijden bestaan dan de gestrengheid van een winter in de Krim en de moeijelijkheid om in zoodanig klimaat in dit getijde des jaars een beleg vol te houden. Ik heb de eer enz."

Het bij deze depêche opgegeven getal der gesneuvelden tusschen 19 en 21 januarij bedraagt 2, en dat der gewonden insgelijks 2.

Blijkens ontvangen staten zijn in de Engelsche hospitalen te Scutari, van 21 tot 24 januarij, 4 sergeants, 4 korporaals en 108 soldaten, en van 25 tot 28 januarij 4 sergeants, 1 korporaal en 178 soldaten aan verschillende ziekten, betrekkelijk zeer weinigen ten gevolge van bekomene wonden, overleden, terwijl bovendien 6 manschappen te Abydos en 109 manschappen gedurende den overtogt uit de Krim naar Scutari, aan boord van verschillende schepen, gestorven zijn.

— Volgens eene in den *Times* opgenomen depêche uit Weenen, van gisteren, ligt de grootvorst *Michiel* te Cherson ziek en is de grootvorst *Nikolaas* reeds binnen Sebastopol. Het Russisch leger zou gebrek aan levensmiddelen hebben.

— De berigten uit Canada luiden dat de oorlog tegen Rusland aldaar eene algemeene geestdrift heeft verwekt. De heer *Rankin*, lid van het Parlement, heeft lord *Elgin*, voor diens afreis, aangeboden duizend man te wapenen en te kleeden, die, onder zijne persoonlijke aanvoering, naar de Krim zouden gaan. Men twijfelt hier niet of dat aanbod zal volvaardig aangenomen worden.

PARIJS den 9 februarij.

De Senaat is eergisteren vergaderd geweest en heeft in die zitting met eenparige stemmen verklaard, zich niet te verzetten tegen de uitvaardiging der wetten, waarbij, bij wijze van nationale belooning, jaargelden worden toegestaan aan de weduwen van de maarschalken *Bugeaud* en *de St. Arnaud*.

— De *Constitutionnel* berigt, als een verrassend blijk van Algerie's waarachtige aanhechting aan Frankrijk, dat aldaar onder de inlandsche bevolking vele giften worden ingezameld voor het fonds tot verbetering van den toestand der Fransche troepen in de Krim. In de provincie Algiers alleen is daarvoor, met medewerking der Mohammedaansche geestelijken, 42,514 fr. ingezameld.

— Een hoofd officier van de Fransche genie, de generaal *Niel*, adjudant van keizer *Napoleon*, is in de vorige maand met eene bijzondere zending naar de Krim gereisd. Volgens sommigen is hij reeds op de terugreis, om den Keizer verslag uit te brengen van het hem opgedragen onderzoek naar de mogelijkheid of onmogelijkheid om meester van Sebastopol te worden.

— De Regering heeft gisteren berigten ontvangen uit Varna van den 6 dezer, volgens welke *Omer*-pacha naar Bourgas is vertrokken tot het inspecteren van de kavallerie en de magazijnen. Terstond na deze inspectie zou hij zich voor goed naar Eupatoria inschepen.

De wijzigingen in het administratief personeel te Konstantinopel duren voort. *Sami*-bey, kamerheer des Sultans, en *Ferik* en *Safiz*, secretarissen van Z. M., zijn door gunstelingen van *Reschid*-pacha vervangen.

— Bij de voortgezette beraadslagingen over het verdrag met de Westersche Mogendheden in de Sardinische Kamer der Afgevaardigden, bragt de heer *Lanza*, rapporteur der commissie, een adres van eenige Genuesche handelaars ter tafel, waarin op de groote gevaren gewezen werd die Sardinische onderdanen zouden welke handels-etablissementen in de Zwarte Zee en de Zee van Azof hebben. Volgens hen zou zich een kapitaal van 15 millioen in de Russische havens bevinden. Maar de heer *Lanza* noemde dit cijfer overdreven, en meende ook dat het verdrag niets ten deze veranderen kon. Rusland kan geen beslag op de eigendommen dier huizen leggen, want het zou zich zelven daardoor meer nadeel dan voordeel aanbrengen. De petitie had dan ook de zienswijze der commissie niet gewijzigd. Aan het verlangen van eenige leden dat dit stuk ter griffie gedeponeerd zou worden weigerde de Minister te voldoen.

De graaf *Solaro della Margherita* kwam nu aan het woord. Hij zou zijne stem niet bepalen alvorens den Minister van buitenlandsche zaken gehoord te hebben, maar zag de noodzakelijkheid van het verdrag nog niet in. Wel heeft Sardinië meermalen aan Frankrijks zijde gestreden, maar het had ook aan Ruslands zijde pligtingen. Waarom moet nu het kruis van Savoije de halve maan gaan verdedigen? De redenaar ontkende dat deze oorlog een strijd tusschen de beschaving en de barbaarschheid is, want Rusland is geen barbaarsch land, en als de vrede eenmaal gesloten wordt zal men zien dat het waarborgen aan Europa geeft en overigens blijft wat het is. Hij wilde dus weten welke voordeelen het Land uit dit verdrag trekken, welke waarborgen het erlangen zou. Gaf men hem echter voldoende inlichtingen, dan zou hij de opofferingen niet schuwen, in den naam des Konings en des Vaderlands was hij bereid die te brengen.

De heer *Biancheri* oordeelde dat Sardinië zich niet in den oorlog mengen moest zoo lang die oorlog de Italiaansche nationaliteit niet bedreigt. De staatkunde van het Huis van Savoije was die der uitbreiding van magt, sedert 1848 is die van Sardinië de politiek der Italiaansche nationaliteit. In dezen strijd nu kan het aan Oostenrijks zijde geplaatst worden en wijkt daardoor van zijne tegenwoordige politiek af, want als Rusland verliest zal Oostenrijk winnen. Wat belang, vroeg hij, heeft Sardinië bij dezen oorlog? Hoe het ga, Turkije moet vallen, „waarom zouden dan de Sardinische krijgers hun bloed vergieten om een ligchaam dat zich onmogelijk nog staande te houden? De Westersche Mogendheden hebben er geen het minste belang bij Sardinië groot te maken. De onzijdigheid, die men onmogelijk achte, was zeer mogelijk.

De heer *Gallenga* was van het tegenovergestelde gevoelen. Europa, zeide hij, is in twee kampen verdeeld. Ieder man van eer moet willen dat zijn Land partij kieze. Dit verdrag had reeds tien maanden vroeger gesloten moeten zijn. Het was niet waar dat men zich bij Oostenrijk aansloot, want dit heeft zich nog niet bij Engeland en Frankrijk aangesloten. „Men heeft, zoo besloot hij, van het gevaar gesproken dat onze handel loopt; ik zeg dat al de handelswaren in de Russische havens niet tegen een enkelen droppel van het bloed onzer dapperen opwegen die wij naar het Oosten gaan zenden. Ik stem vóór het verdrag."

De graaf *Michelini* zou daartegen stemmen.

De graaf *de Revel*, voormalig minister, trad in historische beschouwingen, keurde het verdrag in beginsel goed, maar achtte het contingent veel te talrijk en meende ook dat men geene geldelijke opofferingen had moeten doen. Liever had hij zich eene subsidie van Engeland getroost, dan nu eene leening te zien sluiten, waarvoor men 3 ten honderd jaarlijks betalen moet, of, moest het eene leening zijn, dan had men eene grootere som moeten leenen, want men had des sprekers verzekerd dat de nu verstrekte som ver van voldoende voor de behoefte van het hulpkorps zijn zal.

— Een telegrafisch berigt uit Bayonne van gisteren meldt, dat de Fransche gendarmes II. woensdag morgen veertien Carlisten hebben gearresteerd, die zich nabij de grenzen verborgen hielden en wilden pogen zich naar Navarre te begeven.

— In de zitting der Spaansche Cortes van den 6 dezer werd door twee volksvertegenwoordigers een voorstel tot herziening van het tarief ter tafel en uitvoerigheid toegelicht. Dit gaf den Minister van Financien aanleiding om te verklaren, dat hij zelf eerstdaags eene herziening van het tarief zou voordragen, die, gelijk hij zeide, strekken zou om het beginsel van bescherming en dat van handelsvrijheid zoo veel mogelijk overeen te brengen.

De Cortes zetten nog altijd de beraadslagingen over art. 1 van de grondslagen der Constitutie voort; de zitting van den 3 dezer was daaraan geheel gewijd, doch men is het nog niet eens kunnen worden over het beginsel van de souvereiniteit des Volks.

De benoeming van eenige voorstanders van den vrijen handel tot leden der commissie, belast met het onderzoeken van het wetsontwerp betrekkelijk de in- en uitgaande regten, had schier aanleiding gegeven tot het ontslag van den heer *Madoz* als minister van financien; hij heeft daarvan alleen afgezien op aandrang van de Koningin en van de heeren *O'Donell* en *Espartero*.

Den 2 dezer heeft de heer *Soulé* Madrid verlaten; hij zal aldaar, gelijk men weet, als gezant der Vereenigde Staten vervangen worden door den heer *Breckenridge*.

KEULEN den 9 februarij.

De burgerlijke bevolking dezer stad is gedurende den loop des vorigen jaars met 1957 zielen vermeerderd en bedroeg bij het einde daarvan 99,703 zielen, in welk getal tusschen de 6 en 7000 militairen en gevangenen niet begrepen zijn.

— Als gevolg van de diepliggende sneeuw en de strenge koude zijn de wolven uit de Ardennes wederom in groot getal naar de Duitsche Rijnstreken gekomen, hebben zich inzonderheid op den Trierschen landweg bij Kaisersesch en in de omstreken vertoond en zijn zelfs tot nabij Coblenz doorgedrongen, waar zij zich gewoonlijk bij Camillenberg, Bassenheim enz. ophouden. Eenige dagen geleden werd een knaap uit Mulheim naar het hospitaal te Coblenz overgebragt, wiens beenen zoo sterk bevrozen zijn dat het vleesch er afvalt en eene amputatie noodig zijn zal. Naar verhaald wordt had hij, toen hij des avonds huiswaarts keerde, een wolf ontmoet en was in een boom gevlugt, op welken hij in de strenge koude den geheelen nacht over blijven moest, naardien de wolf zich nabij den boom bleef ophouden en zijnen geschoten [illegible], toen meer menschen [illegible] verwijderde zich de wolf en werd de knaap uit zijnen wanhopigen toestand verlost.

— Een Pruissisch blad verhaalt het volgende: In de vorige week werd hier een groot koetsiersbal in een publiek lokaal gehouden. Graaf *N.* had voor dien avond zijn rijtuig ter beschikking van zijnen koetsier gesteld. Toen deze nu zijne bruid in de prachtige equipage van zijnen meester naar de danszaal rijden wilde had de Graaf den bok reeds ingenomen en verklaarde zijnen getrouwen dienaar dat hij, uit dankbaarheid voor zijne voortreffelijke diensten gedurende het vorige jaar, hem op zijne beurt ook eens goed rijden wilde. Het verbaasde bruidspaar moest zich natuurlijk hier naar schikken en had het geluk door den Graaf in eigen persoon naar den Bal rijden te worden.

— Te Weenen wordt gezegd dat graaf *Esterhazy* niet meer als Oostenrijksch gezant naar Berlijn terug zal keeren, en daarin zou het bewijs der zucht van het Weener Kabinet gezien worden om het Pruissische alle oorzaak tot misnoegen te ontnemen. De Graaf toch zou, bij zijne onderhandelingen over het Oostersche vraagstuk, nu en dan een toon gevoerd hebben, die aan de goede verstandhouding tusschen de beide Kabinetten weinig bevorderlijk kon zijn.

— Ten gevolge van te Bucharest ontstane onlusten zullen twee kompagnien Oostenrijksche gendarmerie de orde aldaar komen handhaven. De Russen houden de brug over den Donau bij Ismail nog bezet. De telegraaflijn van Varna naar Bucharest is tot Kalagarest, op twee uren afstands van laatstgenoemde stad, voltooid.

(Per Telegraaf.)

LONDEN den 10 februarij.

Het Lagerhuis heeft gisteren eene korte zitting gehouden, in welke de admiraal *Berkeley*, namens den Minister van Marine, ten sterkste de onbescheidenheid heeft gelaakt, waarvan sir *Charles Napier* blijk heeft gegeven in zijne dezer dagen uitgesproken rede; de spreker ontkende de meeste feiten, welke door den gewezen bevelhebber der Oostzeevloot waren beweerd.

Eergisteren bewilligde het Huis in een supplementair crediet van 1,615,600 ponden sterling ten behoeve der marine.

FRANKFORT den 9 februarij.

De Duitsche Bond heeft in zijne gisteren gehouden algemeene vergadering het voorstel der vereenigde commissien voor de Oostersche aangelegenheden en voor den oorlog aangenomen, strekkende tot het op voet van oorlog brengen der Bondscontingenten in dier voege dat die contingenten in staat zijn te velde te trekken veertien dagen nadat zij daartoe bevel hebben ontvangen.

CZERNOWITZ den 9 februarij.

Volgens berigten uit Odessa van den 7 dezer waren 60,000 Russen aan de grenzen nabij de Pruth zamengetrokken. Het hoofdkwartier zou van Kischenew naar Odessa worden overgebragt. Eene Keizerlijke ukase beveelt den voorraad van hooi en meel gereed te houden om naar de Pruth te worden vervoerd.

BINNENLAND.

's GRAVENHAGE den 9 februarij.

Bij besluit van 8 dezer heeft Z. M. goedgevonden, de benoeming van den burgemeester van Hemmen, *W. J. E.* baron *van Lynden*, tot secretaris dier gemeente, met Zijne goedkeuring te bekrachtigen.

Z. M. heeft bij besluit van den 8 dezer goedgevonden den kapitein jonkh. *M. P. B. S. Vranx d'Amelin*, van het 2de regement vesting-artillerie, naar aanleiding van het daartoe door hem gedaan verzoek, op pensioen te stellen, en het bedrag daarvan te bepalen op *f* 1080; hebbende het Z. M. al verder behaagd aan genoemden kapitein den rang van majoor toe te kennen, en hem te vergunnen de activiteits-uniform van het wapen voortdurend te blijven dragen.

Z. M. heeft bij verscheiden dezer dagen genomen besluiten goedgevonden te benoemen: bij het wapen der artillerie, bij den staf van het wapen, tot kapit. van de 3de kl. den 1sten luit. *C. C. Cox*, van den staf; bij het 3de reg. vesting-artillerie, tot 1sten luit. den 2den luit. *C. D. H. Schneider*, van het corps, en bij het personeel van de geneeskundige dienst der landmagt, tot officier van gezondheid der 1ste kl. den officier van gezondheid der 2de kl. *A. P. Kleynenberg*, van gemeld personeel.

— De Minister van Marine heeft ter kennis van belanghebbenden gebragt, dat de beide zeekapen op het eiland Schiermonnikoog, door den bouw van twee vuurtorens aldaar overbodig geworden zijnde, onlangs zijn gesloopt.

— Het hoofdbestuur van het fonds ter aanmoediging en ondersteuning van de gewapende dienst in de Nederlanden heeft, gelijk in vorige jaren, eene circulaire aan de onderscheidene districts-commissiën gezonden, ten einde haar uit te noodigen, om maatregelen te nemen ter bevordering der collecte ten behoeve van gemeld fonds over 1855, onder opmerking, dat, ingevolge het Koninklijk besluit van den 16 november 1820, n.° 81, de collecte niet in de kerken, maar aan de huizen der ingezetenen behoort te geschieden, en dat het wenschelijk schijnt, dat zij zoo wel in de voormalige steden als ten platten lande, zooveel mogelijk op een en denzelfden dag plaats hebbe. Ten gevolge van vroeger door het hoofdbestuur genomen besluiten, ten behoeve van infirmen, die den veldtogt van 1815 tegen Frankrijk hebben mede gemaakt, is het getal gegratificeerden vermeerderd, en ware het te wenschen dat het nog verder aanmerkelijk konde toenemen, daar niet minder dan 729 in en door de dienst infirm geworden militairen op de sollicitantenlijst zijn ingeschreven, aan wier billijke aanspraak op ondersteuning, uit gebrek aan beschikbare middelen, nog geen gunstig gevolg kon worden gegeven. Dubbel is het daarom te betreuren, dat de opbrengst over 1854 is gebleven beneden die van vorige collecten, eene vermindering, die, zoo zij mogt aanhouden, noodzakelijk, bij de beperkte beschikbare middelen, het hoofdbestuur ook zou moeten beperken in het nemen van gunstige beschikkingen ten behoeve van zoo velen, die allezins mogen geacht worden te vallen in de termen om uit het fonds te worden ondersteund. Ingevolge aanschrijving van het Departement van Binnenlandsche Zaken, zijn de gemeentebesturen verzocht om zoo veel mogelijk mede te werken tot bevordering van het weldadig doel der pogingen van het hoofdbestuur.

's GRAVENHAGE den 10 februarij.

Bij besluit van den 3 dezer heeft Z. M. goedgekeurd de beroepingen van predikanten, uitgebragt door de kerkeraden der Hervormde gemeenten hierna genoemd, als: van Veenendaal, onder de classis van Wijk, op *I. C. de Vijver*, predikant te Katwijk aan Zee; van Doorn, onder de classis van Wijk, op *S. G. E. Jorissen*, predikant te Uitwijk c. a.; van Exmorra en Allingawier, onder de classis van Franeker, op *C. Bosker*, candidaat bij het provinciaal kerkbestuur van Drenthe; van Groningen (Nederduitsche Hervormde gemeente), onder de classis van dien naam, op *H. Uden Masman* Jr., pred. te Meppel, en van Nieuwbuinen c. a., onder de classis van Koevorden, den 8 december ll. op *W. Driesman*, candidaat bij het provinciaal kerkbestuur van Drenthe, thans hulpprediker bij voormelde gemeente.

— Dingsdag aanstaande zal er ten Hove weder een groot thé-dansant plaats hebben.

— Het concert, door den heer *Guglielmi* heden in het hôtel *de Oude Doelen* gegeven, werd met de hooge tegenwoordigheid van HH. KK. HH. prins en prinses *Hendrik* vereerd, en door een rijk en aanzienlijk publiek bijgewoond. De heer *Guglielmi* ontving bijzondere bewijzen van tevredenheid.

— Het casino, dat gisteren avond in het hôtel *de Oude Doelen* heeft plaats gehad, was zeer luisterrijk en werd ook door verscheidene leden der Koninklijke Familie bijgewoond. De dans duurde tot laat in den nacht voort.

— Gisteren is alhier overleden, in 78jarigen ouderdom, de heer *Kierdorff*, de oudste welligt aller lithographen in Europa; hij was de vriend en leerling van den beroemden *Sennefelder*, den uitvinder van de steendrukkunst. Als zoodanig heeft de heer *Kierdorff* het eerst eene litographische inrigting in het Koningrijk der Nederlanden gevestigd en in 1828 de grondslagen gelegd van het typographisch bureau eerst te Gend, daarna in deze residentie, waaraan hij sedert met zijne beide zonen is werkzaam gebleven en welke met de beste inrigtingen van dien aard kan wedijveren. De overledene was om zijn braaf en welwillend karakter zeer geacht en laat vele vrienden na.

— De voorstelling in den Koninklijken Franschen schouwburg alhier zal maandag den 12 dezer bestaan uit de grand opera *Anne de Boulen*.

ROTTERDAM den 10 februarij.

De eergisteren avond voortgezette zitting van den Gemeenteraad, waarvan reeds een kort verslag is medegedeeld, werd weder door al de leden, uitgenomen den heer *Tavenraat*, bijgewoond.

Aan de orde was de voortzetting der beraadslagingen over het voorstel van vier leden, tot het instellen van een nader onderzoek betreffende den gemeente-architect.

De heer *Viruly* verklaarde, op grond van hetgene met verschillende gemeentewerken was voorgevallen, tijdens de behandeling der begrooting tot het votum van wantrouwen aangaande den architect medegewerkt te hebben; men kon nu wel is waar in deze vergadering inlichtingen bekomen van Burgemeester en Wethouders en van de commissie voor de plaatselijke werken, doch hij achtte het instellen eener enquête eene meer geschikte gelegenheid tot het bekomen van licht, en zou dus voor het voorstel stemmen.

De heer *Bichon van IJsselmonde* was van een tegenovergesteld gevoelen; hij was tegen eene enquête, omdat daaruit geen licht zou ontstaan, terwijl het een zeer omslagtig werk zou wezen; men zou toch alle resolutien enz. van zestien jaren moeten nagaan en verschillende personen en deskundigen moeten hooren, en evenwel zou het onderzoek nog altijd onvolledig en oppervlakkig blijven.

De heer *Blom* zeide het voorstel bij de indiening te hebben ondersteund, omdat hij deze zaak niet, zoo als een der vorige sprekers, van zeer eenvoudigen aard, maar hoogst belangrijk en zeer ingewikkeld achtte, weshalve hij daarover zooveel licht als mogelijk wilde doen opgaan. Hij keurde het voorstel ook daarom wenschelijk omdat eene commissie van enquête *den architect zal hooren*, wat hij noodig en nuttig achtte, daar deze nog niet in de gelegenheid is geweest zich te verdedigen. Hij wilde niet vooruitloopen op de door hem uit te brengen stem, doch wilde gaarne bekennen dat in sommige opzigten zijne opinie na een nauwgezet en conscientieus onderzoek wel eenigzins gewijzigd was. Sedert vier maanden had hij de eer lid te zijn van de commissie voor de plaatselijke werken; met hoe veel genoegen hij ook daarin werkzaam was, zal men echter wel willen aannemen dat hij op een ongelukkig tijdstip lid dier commissie was geworden. Maar hij bevond zich op een neutraal standpunt: wat was voorgevallen vóór zijne benoeming tot lid der commissie ging hem niet aan, voor hetgene sedert had plaats gegrepen verklaarde hij zich gaarne mede aansprakelijk. Verder deelde hij mede dat hij, ten einde de striktst mogelijke onzijdigheid te bewaren, met den architect nimmer eenig woord had gewisseld dan in de vergaderingen der commissie; maar wierd er nu besloten geene enquête in te stellen, dan zou hij begrijpen zich wel in persoonlijke aanraking met den architect te moeten stellen en hij verwachtte dat ook andere leden zulks zouden doen. Men had gezegd dat men wat de uitvoering van werken betrof de bewijzen voor oogen had van de practische onbekwaamheid des architects; spreker zou zich wel wachten een dusdanig oordeel te vellen, daar het niet wel slagen van vele gemeentewerken welligt aan redenen buiten de schuld van den architect moet worden geweten. Naar des sprekers gevoelen moeten alleen deze beide vragen worden beantwoord: is de architect onbekwaam? is de architect schuldig aan pligtverzuim? Uit het door den spreker bij deskundigen ingesteld onderzoek was hem nog niet gebleken dat de eerste vraag toestemmend kon worden beantwoord, terwijl hij in de gewisselde en openbaar gemaakte stukken geen genoegzame aanleiding vond om een bevestigend antwoord op de tweede vraag te geven. Hij herhaalde het wenschelijk te achten dat men in deze zaak zooveel mogelijk licht mogt erlangen, en dat dus ook de architect in de gelegenheid mogt worden gesteld zich te verdedigen, daarom zou hij voor het voorstel stemmen.

De heer *Burger* kon niet genoeg zijne verbazing aan den dag leggen over het voorstel tot ontslag van den architect, daar deze vroeger door de leden van het collegie van Burgemeester en Wethouders en door de leden der commissie voor de plaatselijke werken steeds was verdedigd; hij kon zulks te minder rijmen met den lof welke nog in het voorstel tot ontslag aan den architect werd toegezwaaid, zoodat hij het begin en het slot van dat voorstel kwalijk met elkander overeen wist te brengen. Hij verklaarde zich verder tegen het aanhangige voorstel en meende dat men nu eerst moest afwachten wat het lot zou zijn van het voorstel om den heer *Rose* tot ingenieur te benoemen.

De heer *Gleichman* verklaarde dat als burger der stad zijn vertrouwen op de practische bekwaamheid van den architect was geschokt en dat velen in zijne omgeving er eveneens over dachten; daarom had hij bij de behandeling der begrooting tot het votum van wantrouwen medegewerkt. Sedert vond hij de benoeming van al die commissien onnoodig, dewijl daardoor het gevoelen niet veranderd werd dat de architect ons niet diende. Hij vond de zaak zoo duidelijk dat hij geen meerder licht behoefde. Het nieuwe onderzoek zou bovendien maanden vorderen. Hij was dus tegen eene enquête.

De heer *Hubrecht* verklaarde vervolgens dat hij in de ochtendzitting schier den moed begon te verliezen op de aanneming van het voorstel; thans was zijne hoop echter weder een weinig verlevendigd. Kortelijk wilde hij nu nog antwoorden op hetgene door verschillende sprekers tegen het voorstel was aangevoerd. Den heer *Hoynck van Papendrecht* antwoordde hij, het niet gepast te vinden zich tegen de enquête te verzetten, op grond van het geuite votum van wantrouwen; dat niet was bepaald, wie de deskundigen zouden zijn, vond hij mede geen bezwaar; de onzekere positie van den architect stond slechts gelijk met de onzekerheid van hen die nog geen besluit hebben genomen hoe te stemmen; dat de enquête geen licht zou opleveren, moest hij mede betwisten. Den heer *Eickma* antwoordde hij, dat het onderzoek door Raadsleden nuttig zou worden door dat zij zich door deskundigen zouden doen ter zijde staan; wat de menigte van werk en de daaruit ontstaande chaos betrof, de ondervinding had nog niet lang geleden geleerd dat eene veel omvattende enquête binnen betrekkelijk korten tijd zeer wel mogelijk was; hij kon verder niet inzien dat met een onderzoek zooveel tijd voor de gemeente zou te loor gaan, daar alles nog eenigen tijd op den tegenwoordigen voet zou kunnen blijven. Het gevoelen van den heer *Beelaerts van Blokland*, dat het voorstel te vroeg was gedaan, achtte hij zelfdoodend, want wanneer zou dit voorstel dan gedaan moeten worden? Met genoegen had hij het door den heer *Burger* gesprokene aangehoord, doch met verwondering had hij vernomen dat die spreker tegen het voorstel zou stemmen, daar toch nog niet was uitgemaakt dat de heer *Rose* zou worden ontslagen. Den heer *Gleichman* antwoordde hij, hoe hij in zijnen kring velen zich ter gunste van den architect had hooren uitlaten. Ten slotte voerde hij nog ter gunste van het voorstel aan, dat de architect daardoor in de gelegenheid zou worden gesteld zich te verantwoorden, daar het toch onbillijk zou z[...] hem ongehoord weg te zenden; den spreker was [...] genoegzaam van de schuld of de onschuld des archite[...] gebleken, daar er toch middenoorzaken zouden kun[...] zijn voor het mislukken van vele openbare werken; ee[...] enquête nu zou leiden tot eene opsomming der feit[...] en daarnaar zou men kunnen oordeelen.

De heer *Dunlop* wees nog nader op het veelomvatten[...] van het onderzoek; het zou, zijns inziens, veel m[...] tijd vorderen dan de voor een paar jaren ingeste[...] enquête nopens het armbestuur.

De heer *Beelaerts van Blokland* wederlegde de be[...] ring, dat het door hem geuite gevoelen zelfdoodend [...] wezen.

De Voorzitter herhaalde ten slotte nog dat hij g[...] licht van de enquête verwachtte, en uitte de vrees [...] zulks ook niet zou leiden om later meerdere eenste[...] migheid te doen ontstaan, dewijl bij de overweging v[...] het rapport dezelfde punten toch weder ter sprake zoud[...] worden gebragt.

Tot stemming overgegaan zijnde, werd het voors[...] tot het instellen eener enquête verworpen met 18 teg[...] 16 stemmen; voor dat voorstel stemden de heeren [...] *van Vollenhoven*, *Schadee*, *Prins*, *F. van Vollenhove[...]* *Blankenheym*, *Milders*, *Hubrecht*, *Betz*, *van der Ho[...]* *de Bruyn*, *van Wageninge*, *Viruly*, *Blom*, *van der K[...]* *van Rijckevorsel* en de Voorzitter.

Vervolgens kwam in behandeling het uitgebragt rapp[...] wegens de herstelling der bazaltkade aan de Boompj[...]

De heer *Prins* zeide nagenoeg het volgende:

Verschillende rapporten hebben wij betreffende de he[...] stelling der kade in de Boompjes ontvangen, wat m[...] aangaat, zoo komt het mij voor, dat men het veilig[...] doet om het rapport door de eerste commissie uitgebr[...] te volgen, want daardoor heeft men de zekerheid v[...] eene hechte en duurzame kade te verkrijgen. De be[...] eerste rapporten stemmen hierin overeen, dat, moest m[...] de kade op nieuw aanleggen, men zekerlijk eene pa[...] fundering zoude voorschrijven. De eerste commiss[...] raadt dit nog aan, doch de tweede ziet hierin zwarighe[...] uit hoofde der steenstortingen die er hebben plaats [...] had. In het laatste rapport van de derde commis[...] is men evenwel van oordeel, dat het gat op die wij[...] moet hersteld worden. Alzoo geloof ik, dat deze ve[...] gadering niet lang behoeft te aarzelen om te besluit[...] *dat* het gat op die wijze zal behooren hersteld te worde[...] Anders is het echter met de overige gedeelten der kad[...] gelegen. De eerste commissie wil die ook geheel a[...] breken en op eene paalfundering op nieuw optrekke[...] De tweede commissie wil daarentegen de gevaarlijks[...] punten voorzien met zinkstukken, ten einde te tracht[...] dezelve zoo lang mogelijk staande te houden. In h[...] eindrapport heeft de eerste commissie hieraan toegeg[...] ven. Wat mij aangaat, Mijne Heeren! kan ik mij hierme[...] niet vereenigen, en geef de voorkeur aan het voors[...] der eerste commissie, om ook die gedeelten af te brek[...] en op eene goede paalfundering eene nieuwe kade op [...] trekken, daar ik voor mij de overtuiging heb, dat h[...] aanbrengen van zinkstukken geen voldoende maatre[...] zal zijn, en wel om de navolgende redenen:

1°, is het gevoelen van beide commissien, dat h[...] profil van de kade te ligt wordt beschouwd, en dit k[...] door het aanbrengen van zinkstukken niet weggeno[...] worden, en hoe meer de kade zakt des te ligter wo[...] dit profil en daaruit volgt eindelijk het bezwijken der ka[...]

2°, door het aanbrengen van zinkstukken wordt h[...] zakken der kade niet weggenomen, en daardoor he[...] men een gedurig onderhoud, veroorzaakt door het [...] scheuren der riolen en de gedurige verzakkingen in [...] straat.

3°, zijn de zinkstukken geen radicaal geneesmid[...] ten bewijze hieromtrent strekt het gedeelte kaaim[...] voor mijn huis; aldaar heeft men eenige maanden gele[...] een zinkstuk aangebragt, en na dien tijd, alhoewel [...] kade nog niet eens is aangeaard, heeft men volgens [...] opmetingen die hebben plaats gehad verzakking en vo[...] uitschuiving waargenomen.

4°, beschouw ik de kosten, die men aan de zi[...] stukken zal besteden, als weggeworpen, daar ik v[...] mij zeker geloof dat men na verloop van tijd toch [...] moeten overgaan om de kade te herstellen volgens [...] voorstel van de eerste commissie. Dat blijkt dunkt [...] duidelijk uit het slot van het laatste rapport, wa[...] wanneer er van de herstelling door zinkstukken sp[...] is, gezegd wordt: „*op die wijze* wordt zoo lang mog[...] „ de uitgaaf van vernieuwing verschoven."

En 5°, vrees ik, dat de zinkstukken nadeelig z[...] zijn voor de ligplaatsen der schepen, te meer nog, o[...] door de commissie wordt voorgeschreven dat op de z[...] stukken, ten minste voor mijn huis, kogel-bazalt [...] worden gestort.

Het is om al deze redenen, dat ik mij niet vereen[...] kan met het voorstel van het laatste rapport om de zw[...] gedeelten der kade te trachten te behouden door het [...] brengen van zinkstukken. Mijn gevoelen is om de [...] van af het huis van den heer Burgemeester tot a[...] Groote Draaisteeg af te breken en geheel volgen[...] plan der eerste commissie weder op te trekken, a[...] overige gedeelten der kade voor het oogenblik niet [...] doen, doch zoodra zich daaraan ook verontrustende [...] zakkingen opdoen, die dan ook dadelijk op dez[...] wijze te laten herstellen. Zoo handelende, zal me[...] hechte en duurzame kade voor den handel verkr[...] Volgt men het voorstel der laatste commissie, dan [...] men altijd eene zieke kade, die met alle mogelijk[...] zigtigheid zal moeten behandeld worden, en bij s[...] rekening zal men toch tot de geheele vernieuwing [...] overgaan.

De heer *Burger* vroeg of dit het gevoelen w[...] de commissie voor de plaatselijke werken dan w[...] den heer *Prins* persoonlijk, en op de verklari[...] den heer *Prins*, dat het zijn persoonlijk gevoele[...] uitte de heer *Burger* den wensch, dat de rapp[...] dan eerst in handen zouden worden gesteld van de[...] genoemde commissie, opdat deze een prae-advies [...] uitbrengen. — De heer *Prins* was hier niet voo[...] alsdan zouden de stukken weder in handen va[...] architect worden gesteld, en het was bekend ho[...] zich voor de zinkstukken zou verklaren, waar[...] spreker zulke noodlottige gevolgen verwachtte.

De heer *Dunlop* achtte het thans het oogenbl[...] om de oorzaken op te sporen van het ongeval [...] Boompjeskade; nu moest men alleen de wijze va[...]

bespreken, en, na rijp onderzoek, kon hij niet anders doen dan zich voor het plan der eerste commissie, voor eene beheide fundering namelijk, verklaren; tot staving dat deze wijze van bewerking de meest wenschelijke was, deelde hij een aantal zinsneden uit de verschillende rapporten van deskundigen mede, als ook uit het rapport van den architect. Hij wilde het werk echter bij gedeelten doen volvoeren. Zijn verlangen was dat de bazaltkade op goede grondslagen zou rusten. Ten stelligste verklaarde hij zich tegen de zinkstukken, als gevaarlijk voor de schepen.

De heer *Blom* ving aan met te zeggen dat hij de geheele litteratuur der bazaltkade aan de Boompjes voor zich had leggen, doch dat hij daaruit geene bloemlezing zou mededeelen, dewijl die stukken allen leden bekend waren. Na al het voorgevallene was hij van oordeel dat men niet anders kon doen dan zich met het laatste rapport vereenigen dat door de gecombineerde commissien was opgemaakt.

De heer *van Overzee* kon dit gevoelen niet deelen en was het met den heer *Prins* eens; tegen de zinkstukken had hij groot bezwaar, daar het nu toch reeds gebeurd was dat een schip met zijn anker een zinkstuk van den bodem heeft opgeligt, en nu vroeg hij, wanneer dit mogelijk was, welke veiligheid die zinkstukken zouden aanbrengen?

De heer *van Oordt* was ook van gevoelen dat men niet anders kon doen dan het laatste rapport der negen deskundigen goedkeuren; een prae-advies van de commissie voor de plaatselijke werken achtte hij niet meer noodig. Hij ging vervolgens de geschiedenis der kade na en toonde aan dat de architect, op grond van hetgeen hier ter stede vroeger was daargesteld en in het geldelijk belang der gemeente, nadat uit een bestek het kostbare eener kade op eene beheide fundering gebleken was, de thans gevolgde wijze van bewerking had voorgeslagen, waartegen vroeger dan ook geene bezwaren waren ingebragt en welk plan zonder eenige aarzeling gevolgd was, eerst aan den nieuwen uitleg der stad en later aan de Boompjes. Dat de dus zamengestelde kaden zakken zouden was bekend, en zulks meende men op de gebruikelijke wijze te verhelpen, doch de instorting was een ongeluk, dat waarschijnlijk aan eene grondverplaatsing moest worden toegeschreven. Ware het vertrouwen van velen op den architect nu niet geschokt, en had men den architect gevraagd hoe de kade te herstellen, dan zou hij voorzeker eene wijze van bewerking hebben aangeraden zoo als door de derde commissie van deskundigen is voorgedragen. De spreker stemde hiermede ook ten volle in en achtte eene geheele vernieuwing der kade onnoodig, daar die kade, zijns inziens, op vele plaatsen niets te wenschen overlaat. De tegen de zinkstukken geopperde bezwaren kon hij niet deelen, daar die toch allengs in het bed der rivier inzakken en de scheepvaart niet belemmeren zouden; wel zou hij eenig bezwaar hebben in de opstapeling met kogelbazalt.

De heer *Plate* kon zich niet vereenigen met het gevoelen, dat de zinkstukken niet hinderlijk voor de scheepvaart zouden zijn, waarom hij zich ook verklaarde voor het voorstel der eerste commissie.

De heer *Ledeboer* kon niet ontkennen dat bij hem ook wel bezwaren waren gerezen tegen de zinkstukken en tegen de kogelbazalt, maar meende dat men slecht verantwoord zou zijn wanneer men na al het gebeurde een ander besluit nam dan overeenkomstig het voorstel der gecombineerde commissie van negen deskundigen.

De heer *F. van Vollenhoven* vereenigde zich met het gevoelen van den heer *Prins*, om de bazaltkade op eene beheide fundering te doen rusten. Hij wees verder aan dat de kade in de Boompjes niet geheel op dezelfde wijze is aangelegd als die aan het Nieuwewerk, dewijl onder de Willemskade eene rijzen pakberm is aangebragt, welke zich niet onder de Boompjeskade bevindt. Zijns oordeels zouden de zinkstukken wel nadeel aan de schepen toebrengen.

De heer *J. van Vollenhoven* wenschte thans een radikaal middel aangewend te hebben, en verklaarde zich daarom voor het voorstel der eerste commissie; het werk zou dan bij gedeelten ten uitvoer gelegd kunnen worden.

De heer *Smalt* meende dat het grootste verschil tusschen het voorstel der eerste en der derde commissie bestond in de vraag, of het werk in eens dan wel bij gedeelten zou worden ten uitvoer gelegd; daar hij nu was voor eene bewerkstelliging bij gedeelten, zou hij zich verklaren voor het voorstel der laatste commissie.

De heer *Obreen* zeide op dit oogenblik niet te zullen spreken over de oorzaken van den slechten staat der Boompjeskade, waartoe later beter gelegenheid zou komen, doch zich thans alleen te willen bezig houden met de middelen tot herstel. Hij zeide het gevoelen van de heeren *Prins* en *van Vollenhoven* te deelen, dat die kade moest hersteld worden op de secuurste wijze, al is die ook de kostbaarste, namelijk volgens het voorstel der 4 eerste deskundigen. Hij zag groot gevaar voor de scheepvaart in de zinkstukken en verdere bazaltstorting tot beklemming van den grond. Hierdoor zouden de schepen, waarvan ten menigmaal drie naast elkaar aan de Boompjes liggen, te ver de rivier inkomen, en het vaarwater met de vele groote schepen die meermalen op stroom ten anker liggen en de breede plaat aan de overzijde ligtelijk te naauw worden voor de drukke vaart der stoombooten en schepen langs de stad. De heer *van Overzee* had reeds vermeld dat een schip met zijn anker een zinkstuk van den bodem heeft opgeligt; de spreker beschouwde die zinkstukken gevaarlijk voor de schepen, maar tevens dat zij de kade weinig zullen baten, wanneer zij zoo gemakkelijk van hunne plaats worden weggenomen. Hij was voor eene radikale genezing; het was bekend welke soort van wonden zwakke heelmeesters maken.

De heer *van der Hoop* omhelsde het denkbeeld van den heer *Prins*, ofschoon dat meerdere uitgaven zou vorderen; hij kon zich namelijk niet vereenigen met het laatste rapport, eensdeels om deze weinige woorden welke daarin voorkwamen: *mits slechts uitvoerbaar*. Deze woorden waren hem voldoende om het plan der eerste commissie de voorkeur te geven.

De heeren *Prins*, *Blom* en *Dunlop* verduidelijkten nader het door hen aangevoerde, waarbij de laatste zeide te vergeefs gezocht te hebben naar een project eener beheide fundering der Boompjeskade. — De heer *F. van Vollenhoven* liet hierop volgen dat zoodanig project nooit bestaan had.

De heer *van Rijckevorsel* verklaarde zich mede voor het gevoelen van den heer *Prins*, doch zeide daartoe niet dan met moeite te zijn gekomen omdat het vermorste geld hem leed deed.

De heer *Obreen* erlangde nogmaals het woord en zeide dat hij niet zoo gerust is als de heer *van Oordt* op de verdere gedeelten der kade; dat die voor de Stoomboot-Maatschappij goed moge wezen, doch dat hij die voor het Oostindisch Huis niet vertrouwt; dat volgens zijne informatie de muur aldaar niet meer perpendiculair, maar reeds *te vlugt* staat; dat hij overigens moest bevestigen hetgeen door den heer *F. van Vollenhoven* is aangevoerd ten aanzien der rijzen pakberm onder de Willemskade, dat die berm niet bestaat onder de Boompjeskade, ook niet, naar hij vermeent, onder den kaaimuur aan het bassin, en dat de kade ook dáár werkt en, naar zijne informatien, bijzonder langs de Maas en aan de zuidzijde van het bassin, op de hoogte waar het Matrozenhuis zal komen, en dat zulks vroeger of later ook voorziening zal vereischen. Een woord wilde hij nog zeggen dat welligt van invloed bij de stemming kan wezen voor hen die de radicale herstelling te kostbaar houden. De eerste uitgaaf moge de aanzienlijkste zijn, het zal later blijken dat het niet de duurste is, daar men anders gestadig zal moeten repareren en nog een onvoldoend werk houden. De spreker achtte het wel mogelijk dat men door steenstortingen en beklemmingen den kaaimuur regt kan houden, doch men zal altijd gevaar loopen dat de muur daar tusschen door verzinkt en dan zijn de materialen verloren.

De heer *Milders* verklaarde mede in te stemmen met het voorstel van den heer *Prins*.

Verschillende sprekers voerden daarop nog bij herhaling het woord, waarbij de heer *Obreen* zeide dat hij in de veronderstelling is geweest dat de heer *Prins* over de geheele Boompjeskade gesproken had, en dat hij het wenschelijk acht dat het beginsel van herstelling voor den geheelen muur thans worde aangenomen. Hij moest ook eene bedenking van technischen aard maken, daar er sprake is van herstel door beheijing van het huis des Burgemeesters af, namelijk of er geen bezwaar bestaat, zoo midden in met dat werk een aanvang te maken en aan de eene zijde den kaaimuur op brikstorting te laten rusten. Hij vroeg of het niet beter ware van het Bolwerk af te beginnen. Bestaat het door hem geopperde bezwaar niet, dan heeft hij er vrede mede dat het op de voorgestelde wijze geschiedt. Hij deelde het gevoelen, dat voor het gat bij de Draaisteeg bijzondere voorziening vereischt wordt.

Nu volgde nog eenige woordenwisseling over de vraag of de stukken nu nog in handen der commissie voor de plaatselijke werken zouden worden gesteld, opdat deze een prae-advies zou uitbrengen omtrent de wijze van bewerking enz. Zulks werd echter niet noodig en wenschelijk geacht.

De heer *Prins* deed daarop het bepaalde voorstel, om het gat in de kade te herstellen volgens het rapport der laatste commissie, en verder over te gaan tot de herstelling der kade van het huis van den heer Burgemeester tot aan de Groote Draaisteeg volgens het plan der eerste commissie, en aan het overige voor alsnog niets te doen.

Dit voorstel werd, na nog korte gedachtenwisseling, aangenomen met 25 tegen 8 stemmen; tegen stemden de heeren *Löhnis*, *van der Dussen van Beeftingh*, *Eickma*, *Burger*, *Hoynck van Papendrecht*, *van Wageningen*, *Beelaerts van Blokland* en *Blom*. De heer *van Oordt* was bij deze stemming reeds vertrokken.

De Voorzitter stelde daarop voor, aanstaanden donderdag over te gaan tot de behandeling der zaak van den architect. — Verscheiden leden wenschten zulks eerst acht dagen later te doen plaats grijpen. — Met groote meerderheid van stemmen werd daarop tot het laatste besloten.

De zitting werd vervolgens gesloten.

— Wij vernemen dat heeren gecommitteerden der Nederduitsche Gereformeerde gemeente alhier in hunne gisteren gehouden zitting hebben besloten de Grootekerk met gaz te doen verlichten, zullende de koperen kroonen behouden blijven en de gaz-toestellen daaraan worden aangebragt. Vóór het aanstaand najaar zal een en ander gereed moeten wezen. — Wij twijfelen niet of dit berigt zal met genoegen vernomen worden, daar meermalen klagten zijn gerezen over de onvoldoende verlichting van genoemd kerkgebouw.

— Door de felle vorst gedurende den afgeloopen nacht is het ijs in de rivier de Maas voor deze stad zeer in sterkte toegenomen, zoodat heden van stadswege de kleine brug is gelegd over den boom aan de Oudehaven, terwijl het wak voor het Oude Hoofd geheel is digt gevroren en dat voor de Boompjes veel verkleind. Een groot aantal wandelaars en schaatsenrijders bewoog zich, door het heldere winterweder uitgelokt, heden op de baan, welke tot nabij IJsselmonde voor schaatsenrijders zeer geschikt moet wezen.

De stand van den thermometer van *Fahrenheit* was heden morgen ten 9 ure 6 à 7 graden, heden middag ten 12 ure 11 graden en heden avond ten 7 ure 13 graden.

— De rivier voor de stad Brielle lag gisteren op eene smalle strook na weder geheel digt, en werd er voor het grootste gedeelte van het ijs gebruik gemaakt tot overzetting der passagiers van het veer op Rozenburg, hetwelk thans zeer gemakkelijk kan geschieden. Bij aanhoudende vorst zal men spoedig geheel te voet kunnen overkomen.

Uit Dordrecht schrijft men onder dagteekening van gisteren: Het ijs op de rivier voor deze stad wordt aan de bestaande veren te voet en met vrachten gepasseerd. Achter het eiland was heden nacht veel heus-ijs; de overtogt ging toen zeer moeijelijk; heden morgen echter was er geen ijs en de overtogt gemakkelijk.

Eergisteren morgen zijn te Wijk bij Duurstede over het ijs het veer gepasseerd 30 koppelpaarden, benevens eene geladen kar met paard.

Van Nijmegen wordt den 9 dezer het volgende geschreven: „De waterstand op de rivier de Waal, welke alhier zonder ijs is, wordt steeds hooger, zoodat het heden avond stond ter hoogte van 4 el 63 duim, terwijl het den 7den nog stond 3 el 87 duim. Niettegenstaande het ijs boven de Groenlanden en verder stroomopwaarts steeds blijft vastzitten, daar de was van het water aanzienlijk; gisteren avond ten 7 ure stond het te Milligen 5 el 70 duim, en te Keeken, twee uren boven Milligen, 13 voet 9 duim."

De Rijn stond heden morgen ten 8 ure te Keulen op 14 voet 1 duim met weinig ijs. Op de Nederlandsche rivieren bleef, volgens de berigten van gisteren, het water over het algemeen wassende. De Oude Rijnmond werkte den 8sten des namiddags met 43 duim. De Nederlandsche Bovenrijn zat nog vast. Ook de Nederrijn, de Waal en de IJssel zijn als geheel gesloten aan te merken. Te Maastricht is de Maas steeds open; lager voor het grootste gedeelte vast.

— De waterhoogte te Arnhem was den 9 dezer 3,95 el.

— Als eene zeldzaamheid wordt gemeld dat gedurende de afgeloopen maand januarij binnen Eindhoven, eene gemeente van ruim 3000 zielen, niet een enkel sterfgeval heeft plaats gehad, terwijl daarentegen in de omliggende gemeenten, zoo als Woensel, Stratum en Geldrop, het aantal overledenen grooter dan gewoonlijk is geweest.

— Volgens telegrafisch berigt uit Trieste is de overland-post aldaar aangekomen, doch heeft dit maal geene pakketten van Java aangebragt.

— Volgens een berigt van Zr. Ms. Consul te Archangel, zijn aldaar gedurende 1854 regtstreeks uit Nederland aangekomen 158 en uit vreemde havens 106 Nederlandsche schepen, alle in ballast, en uitgevoerd: met 618 schepen en 106 kleinere vaartuigen 73,680 tschetwerts lijnzaad (waarvan het grootste gedeelte, namelijk 48,846, naar Nederland); 186,973 tsch. haver (waarvan 2193 naar Nederland); 11,103 tsch. tarwe; 1885 tsch. gerst (waarvan 50 naar Nederland); 302,660 tsch. rogge (waarvan 223,642 naar Nederland); 228,479 pud vlas; 190,256 pud vlasheede (waarvan 75 naar Nederland); 4687 pud hennep; 5402 pud traan (waarvan 3444 naar Nederland); 86,547 pud talk; 2800 pud touwwerk (waarvan 208 naar Nederland); 7154 pud ijzer; 381,273 pud roggemeel (uitsluitend naar Noorwegen); 20,680 pud gort; 1338 pud veeren (waarvan 894 naar Nederland); 196,010 st. hazenvellen; 33,668 st. kalfs- en robbenvellen; 605,067 stuk watten (waarvan 137,714 naar Nederland); 41,385 ton teer (waarvan 5264 naar Nederland); 6411 ton pek (waarvan 3478 naar Nederland); 393 tonnen vleesch; 22,757 dozijn deelen; 1870 pud tarwemeel (uitsluitend naar Noorwegen). De berigten aangaande den nieuwen oogst van rogge, haver, lijnzaad en vlas luiden zeer gunstig.

Burgerlijke Stand.

ROTTERDAM den 10 Februarij.

OVERLEDEN: J. Hout, z., 2 d. — H. van den Heuvel, man van A. Hage, 57 j. — K. Heygen, jm., 78 j. — A. de Goede, z., 2 j. — J. J. Haagens, z., 2 d. — A. P. de Wit, jd., 5 j. — H. Ticheloven, vrouw van H. B. J. Dungelmann, 30 j. — M. B. van 't Hoff, d., 4 j. — G. van Soest, z., 2 d. — R. Berman, d., 6 m. — H. M. Deyers, vrouw van D. J. Mos, 33 j. — C. G. Ringeling, wed. S. van IJsel, 52 j. — H. C. B. Bracquée, z., 1 j. — H. P. Sluyter, z., 4 m. — H. van Ginkel, d., 1 j.

BEVALLEN: H. van Dillen, geb. Borsje, z. — H. Biesta, geb. Rossius, d. — H. D. van der Noordt, geb. Noorland, d. — H. Abas, geb. de Hoop, z. — J. van Zanten, geb. Swaab, d. — G. van Brummelen, geb. Kreulen, d. — W. Derek, geb. Raadtgever, d. — A. C. Lang, geb. Smit, z. — J. S. van Gaalen, geb. Gaerke, d.

ONDERTROUWD: J. Mieg, jm., 32 j., met C. Stolk, wed. M. A. Batenburg, 25 j. — C. J. Rovers, weduwen., 40 j., met M. van Tiel, jd., 41 j. — N. Sautarel, jm., 23 j., met A. Cornelisse, jd., 30 j. — H. J. van der Horst, jm., 34 j., met M. C. Leeflang, jd., 32 j. — H. Heijermans, jm., 30 j., met C. de Groot, jd., 27 j. — D. A. van der Made, weduwen., 52 j., met M. Smits, jd., 48 j. — P. Borsboom, jm., 23 j., met C. Broekmans, wed. J. H. Storm, 36 j. — J. F. Andriessen, jm., 38 j., met E. van Nimwegen, jd., [illegible] — J. Anten, weduwen. [illegible] jm., 30 j., met M. de [illegible] — F. C. van [illegible], jm., 21 j., met C. Meijer, jd., 26 j.

Zeetijdingen.

Nederland.

HELLEVOETSLUIS 10 februarij. De wind N. O. Veel ijs. Niets gepasseerd.

BRIELLE 10 februarij. 8 ure. De Maas vol ijs. — 11 ure 30 min. De Maas bijna geheel vast; de wind O. N. O. — 6 ure. De Maas geheel vast.

BROUWERSHAVEN 10 februarij. Heden niets gepasseerd; de wind N. O., later O. Veel drijfijs op den stroom.

ZIERIKZEE 6 februarij. Den 30 januarij is van Vlissingen vertrokken het alhier te huis behoorend schooner-kofschip *Westerschouwen*, kapt. T. D. de Ruiter, naar St. Ubes.

AMSTERDAM 10 februarij. Het schip *Pauline*, kapt. [illegible] van der Grient, van Smyrna naar Amsterdam, met schade te [illegible] binnen, heeft na volbragte reparatie den 19 januarij de reis voortgezet.

TEXEL 9 februarij. De wind O. Niets gepasseerd.

TEXEL 10 februarij. Vertrokken *Ranger* (st.) naar Londen, na uitgeijsd te zijn.

VLIE 5 en 6 februarij. De wind O. N. O. Niets gepasseerd.

[*Van den 7den en 8sten de lijsten niet aangekomen.*]

Buitenlandsche Havens.

Aangekomen:

Te ST. HELENA 23 december *Prins Hendrik*, Smit, en *Zeevaart*, Knaap, beiden v. Batavia n. Amsterdam. — Te KONSTANTINOPEL 8—11 januarij *Triton*, Bakker, van Odessa naar Londen. — Te SEVILLA 26 januarij *Gezina Margrietha*, Stenger, van Poole.

Uittreksels uit de Lloydslijst van 8 Februarij.

Te LONDEN in lading 7 febr. *Nijverheid*, Kerkstra, naar Port Phillip. Op de RIVIER aangekomen 7 febr. *Elisena*, Bestelink, van Nizza. — Te BRISTOL voor 8 februarij *Eersteling*, Coerkamp, van Livorno. — Van de CLYDE vertrokken 6 febr. *Quentin Leitch*, Warden, naar Batavia en Singapore.

Te MILFORD uit zee teruggekomen 5 februarij *Hannah*, Tuild, van Rotterdam naar Liverpool.

Te FALMOUTH binnengeloopen 7 februarij *Hoop en Verwachting*, Pijbes, van Livorno naar Plymouth, en *Marchina*, Repsien, van Marseille naar Southampton.

Te PLYMOUTH binnengeloopen 7 februarij *Vier Gebroeders*, C. Vonck, van Batavia naar Rotterdam, en *Boreas*, C. van Gelderen, van Smyrna naar Vlaardingen.

Te HOPE COVE (Plymouth) binnengeloopen 6 febr. *Mercurius*, W. de Haan, van Liverpool naar Dordrecht.

Bij DUNGENESS 6 februarij *Juno*, J. A. de Lang, van Suriname naar Amsterdam, met een loods aan boord.

DEAL gepasseerd 7 februarij *Generaal de Steers*, F. Fokkens, van Londen naar Sydney.

WARKWORTH 6 februarij. Een mast, vermoedelijk behoorende tot een Nederlandsch schip, 29 voet lang, vernist, zijnde bij het dek afgebroken, is gisteren ten noorden dezer haven aangespoeld.

In lading liggende Schepen.

Te Rotterdam:

BATAVIA en SOERABAIJA, mede voor Passagiers, waartoe hetzelve uitmuntend is ingerigt, het extra snelzeilend Nederlandsch gekoperd Barkschip *Gouverneur Generaal Duymaer van Twist*, kapit. *C. E. Hoekema*. Adres ten kantoren van *Kuyper*, *van Dam en Smeer* en *Hudig en Blokhuyzen*.

GOTHENBURG, het Zweedsch Brikschip *Preciosa*, kapit. *J. E. Ryberg*. Adres ten kantore van *Kuyper*, *van Dam en Smeer*.

KAAP DE GOEDE HOOP, mede voor Passagiers, waartoe hetzelve uitmuntend is ingerigt, het extra snelzeilend Nederlandsch gekoperd Barkschip *Colombine*, kapitein *A. J. Andresen*. Adres ten kantore van *Kuyper*, *van Dam en Smeer*.

KONSTANTINOPEL, het Mechlenburger Brikschip *Doctor Kniep*, kapitein *B. Lorenz.* Adres bij *Kuyper, van Dam en Smeer.*
MEMEL, het Nederlandsch Kofschip *Marchina Gezina*, kapit. *H. G. Munneke.* Adres bij *Kuyper, van Dam en Smeer.*
NAPELS, het Napolitaansch Brikschip *Montechiaro*, kapit. *Ciro Savarese.* Adres ten kantore van *Kuyper, van Dam en Smeer.*
STETTIN, het snelzeilend Pruissisch Schoenerschip *Martha*, kapit. *F. W. Scherlau.* Adres ten kantore van *Kuyper, van Dam en Smeer.*

Beursberigten.

PARIJS den 10 Februarij.

Frankrijk 3 pcts. 67. 35; dito 4½ pcts. 95. 70; Spanje 1 pcts. 17⅝; dito 3 pcts. 30⅞.

LONDEN den 10 Februarij.

De 3 pcts. Geconsolid. 91⅜ a ⅜; Rusland, 5 pc., 100; dito 4½ pcts. 88½; Spanje 1 pct. 17⅞ a 18⅛; dito 3 pc., Buitenl. 36½; dito Certific. 4⅞ a ⅜; dito Passive 4⅜ a ⅝; Mexico 3 pcts. 21; Brazilië 99⅞; Peru 4½ pcts. 71; Grenada Uitgestelde 5⅞; Holland 4 pcts. 98; dito 2½ pct. 62; Turksche Leening 76.

WEENEN den 10 Februarij.

Metall., 5 pct. 83¼; Nieuwe Leening 106⅞; Wissel Londen *f* 12. 16; dito Parijs *f* 148; Zilver *f* 27.

ANTWERPEN den 9 Februarij.

België 2½ pct. 53. Spanje 1 pct. 17¹¹⁄₁₆; dito 3 pcts. Binnenl. 31⅝; Metallieken 5 pct. 65⅝. — De beurs werd op nieuw beter gehouden met eenigen handel in Spaansche fondsen en Metallieken.

AMSTERDAM den 10 Februarij.

				Laagste koers.	Hoogste koers.	Geblev. koers.
NEDERL.,	Werkelijke Schuld	2½	pCt.	61¼	61 5/16	
»	dito dito	3	»	72¾		
»	dito dito	4	»	90 15/16	91	
»	Amort.-Syndicaat	3½	»	89⅞	90	90
»	Aand. Handel-Maatsch.	4½	»			
»	O. I. Leening	4	»	90⅝	90⅜	
»	Leen. Holl.-Spoorweg					
»	Rijn-Spoorweg	4½	»			
»	Maatsch. v. Weldadigh.	4	»			
FRANKR.,	Certificaten	3	»			
RUSLAND,	Obl. bij *Hope & Co.*	5	»	101⅞	102	101⅝
»	dito dito 1828/29	5	»	100⅝		
»	Cert. dito 1831/33	5	»			
»	dito dito 1840	4	»	76½		
»	dito bij *Stieglitz*	4	»	74⅞		
»	dito Nieuwe	5	»			
»	dito Adm. te Hamburg	5	»			
»	dito te Londen	4½	»	87⅞		
»	dito van Assign.	6	»	59⅞		
»	Inschr. dito	6	»			
POLEN,	Aand. 1835, *fl.* 500		*f*			
»	Obligatien	4	pCt.	138½		
SPANJE,	Buitenlandsche	1	»	18 1/16		
»	dito	3	»	37¼	37⅜	
»	Binnenl. a £ 1000	3	»	31⅛	31 3/16	31 3/16
»	Amortisable Schuld					
»	Bewijzen van Coupons			4⅜		
OOSTENR.,	Obl. bij *Goll & Co.*	5	»			
»	dito dito	4	»			
»	dito Metall. Oude	5	»	62⅛	62⅜	62 5/16
»	dito Nieuwe bet. te Amst.	5	»	74	74⅛	
»	dito Nation. Metalliek	5	»	65⅛	65⅜	65⅛
»	dito Metall.	2½	»	31⅞	32	31⅞
»	N. Weener Aand.	4	*f*	250		
BELGIE,	Certificaten	2½	pCt.			
»	dito bij *Rothschild*	2½	»	49⅛		
PORTUG.,	Nieuwe	3	»	38⅛	38 3/16	38⅛
PERU,	Gelijk. 1854	4½	»			
VENEZ.,	Oblig. £ 100, thans	4	»			
»	Uitgest.	1½	»			
GRENADA,	Oblig.	2½	»	15 15/16		
»	Uitgestelde			5⅞	5 15/16	
MEXICO,	Oblig.	3	»	20 15/16		
»	dito Onbepaalde	3	»			

Portugal, Uitgest. 16½. Amerik. Bankact 3 5/16. Originele Amerik. Bank Actien 2½. Brazilië, geldl. 1843 £ 100, 5 pc., 97⅞.
Beleening 3 pc. Prolongatie 3 pc.
De beurs was heden flaauw gestemd, uitgezonderd voor Binnenl. fondsen.
Laatste prijzen ten 5 ure: Holland 2½ pc. 61 5/16. Spanje 1 pc. 18 1/16; dito Binnenl. 3 pc. 31 3/16. Oostenrijk Metalliek 5 pc. 62 5/16.

ROTTERDAM den 10 Februarij.

Nederlanden Werkelijke Schuld, 2½ pc., 61⅜; idem, 4 pc., 90 15/16. Spanje, Buitenl., 1 pc., 18 l. k., 18⅛ h. k., 18 gebl. k. Rusland, Certific. bij *Hope en Co.*, 4 pc., 76⅛, idem bij *Stieglitz en Co.*, 5 pc., 81⅞. Oostenrijk, Metalliek, Nieuwe 1854, 5 pc., 74⅛; idem, 2½ pc., 32 1/16 l. k., 32⅛ h. k., 32⅛ gebl. k.
De markt was vast, met eenige affaire in Hollandsche fondsen. In Spaansche zeer weinig gedaan. Oostenrijksche met eenige koopers.

Handelsberigten.

ROTTERDAM den 10 Februarij.

OVERZIGT DER WEEK.

KOFFIJ in dezelfde gunstige positie en zeer vast. Gedurende deze week zijn uit de eerste hand afgedaan 11,000 b. Padang, zijnde n.° 1 ca. 3800 b. a 28½ c. en n.° 2 ca. 7200 b. a 29 c., en 601 b. Java triage, zijnde n.° 6, a 24 c., alles van de op 14 dezer in veiling aangeslagen partijen, en deze laatste voor Amsterdam. Tevens hebben de uitschrijvingen der Voorjaars Veilingen bij de NHM. plaats gehad, ten bedrage van 291,598 b., welk cijfer bij tijdig binnenkomen van meerdere kwantiteit tot 325,000 b. zal kunnen opgevoerd worden.

In THEE, RIJST, SPECERIJEN en VRUCHTEN hebben deze week geene noemenswaardige omzettingen plaats gehad; prijzen bleven alzoo onveranderd.

SUIKER. Ruwe. De afdoeningen dezer week bepaalden zich tot 910 kranjangs Java, zeilende per *Alida Wilhelmina*, tot avarijprijzen der veiling November anno passato. Overigens is door de NHM. haar geheele voorraad, zijnde 39,436 kranjangs Java, tegen 15 Maart eerstkomende te Amsterdam in veiling aangeslagen. Geraffineerde stil.

TABAK. In deze week werden uit de eerste hand afgedaan 70 v. Virginie, 50 v. Maryland en 34 v. Kentucky, tot ferme prijzen.

KATOEN zonder handel.

METALEN. Banca Tin met weinig vraag: 100 bl. zijn verkocht tot *f* 65. Koper in een doen.

HUIDEN. De omzettingen blijven beperkt door gebrek aan voorraad. Tegen 14 dezer zullen bij inschrijving worden verkocht 1700 stuks O. I. Runderhuiden, per *Castor* aangebragt.

MEEKRAP. Door het gesloten water geen markt. Enkelde Schippers, die deze week met Monsters waren overgekomen, hebben tot iets verhoogde prijzen het grootste gedeelte verkocht.

POTASCH. Hoewel zonder omgang in eene willige stemming en houdt men de prijzen voor Petersburger 1853 bij partij op *f* 17½, 1852 *f* 16½ a *f* 16¾, Toscaansche *f* 17½. Amerikaansche Montreal 1854 *f* 20½ a *f* 21.

VERWHOUT. Domingo Campêchehout zeilende 50 ton a *f* 3½ afgedaan, andere soorten onveranderd.

HARST. Zeilende *f* 3½ te koop, in loco *f* 3¾.

TERPENTIJNOLIE *f* 23½ zeilende, op de plaats *f* 25.

INDIGO is deze week niets omgegaan, doch blijft in eene willige stemming.

COCHENILLE niets omgegaan.

QUERCITRON zonder omzet.

ZWAVEL *f* 3⅜ a *f* 3½ te koop.

VETWAREN. Niets omgegaan, met gesouteneerde prijzen.

HENNEP stil.

AMSTERDAM den 10 Februarij.

OVERZIGT DER WEEK.

KOFFIJ is sedert de uitschrijving der voorjaars-veilingen zeer vast en zonder veel affaire.

THEE zonder handel.

SUIKER. Ruwe. In den loop der week werden enkele partijtjes Java tot vaste prijzen verkocht. Prijsnotering onveranderd. Geraffineerde. De markt is niet flaauwer, doch door het vriezend weder is er niets omgegaan. Kandij stil. Siroop *f* 32; Stoom dito *f* 31.

TABAK. In de afgeloopen week werden afgedaan 2188 p. Java Plantage G. P., aangevoerd per het schip *Zuidholland*, 2448 p. Java Plantage Cuba, per het schip *de IJstroom*, en 100 v. Virginie, per *Johannes*. In publieke veiling werden verkocht 93 pakjes Pfaltzer en 45000 stuks Havana Cigaren. In de volgende week zullen alhier aan de markt worden gebragt 1669 p. Java Plantage VHS., 342 p. dito dito WM en 186 p. dito dito BN. De voorraad op heden bedraagt 573 v. Maryland, 488 v. Virginie, 605 v. Kentucky, 50 v. Stelen, 11405 p. Java, 816 p. Portorico, 58 cer. Havanna, 120 cer. Cuba en 65 cer. Domingo.

KATOEN geheel zonder handel, doch volkomen prijshoudend, en om te kunnen zou men zelfs iets hooger prijzen moeten besteden.

METALEN. 300 blokken Banca Tin zijn tot *f* 65 verkocht en bleef tot dezen prijs te koop.

INDIGO. 42 k. Java werden tot vorige prijzen voor export verhandeld.

COCHENILLE niets in gepasseerd. Prijzen onveranderd.

VERWHOUTEN. Omzettingen zijn voortdurend onbeduidend. St. Domingo Campêche is bij partij tot veel verlaagde prijzen te koop.

HARST. 150 vaatj. bruine zijn met *f* 3⅛ betaald; in heldere en gele is niets omgegaan.

TERPENTIJNOLIE geniet weinig vraag. Prijzen zijn onveranderd.

DIVI DIVI. 10 ton zijn tot vorige prijzen verkocht.

SALPETER. 10 ton geraffineerde en 250 b. O. I. zijn tot onbekende prijzen verhandeld.

ZWAVEL niets in gepasseerd.

MEEKRAP met redelijke vraag; de verhoogde eischen der houders verhinderden grooteren handel.

ANTWERPEN den 9 Februarij.

CACAO. Men noteert heden den verkoop van ca. 200 b. St. Domingo op levering. — HUIDEN. De verkoopen der afgeloopene week bestonden uit ca. 3200 drooge B. A. en M. V. tot ferme prijzen. — KATOEN. Heden werden 42 b. Mobile per *Golden Eagle* en 78 b. Louisiana per *Seewall* omgezet. — Van POTASCH werden 45 vaatj. disp. Amerik. en 25 vaatj. dito op levering omgezet. — GRANEN onveranderd kalm. Voor eene lading Oostzee Rogge is fl. 11 betaald; eene partij Oostzee Rogge bedong fl. 10½ per 70 kil. op levering in Mei. Inlandsche Tarwe op Maart wordt op fl. 17 per 80 kil. gehouden.

Advertentien.

Te Rotterdam, bij
ARRENBERG & VAN R[EYN.]